

Zima v zoo

V zimě přichází do Zoo Brno vždy méně lidí než v teplejších ročních obdobích. Je to částečně způsobeno tím, že zahradě chybí prostorný vytápěný pavilon, kde by mohl návštěvník strávit delší dobu, kde by se mohl pobavit, poučit i ohřát. Lidé si ale také často myslí, že v zimě nejsou zvířata vidět, protože se schovala někde do teplé ubikace či zalezla do doupěte pod zemí. Tato obava však není zcela oprávněná. Většinu zvířat v Zoo Brno může její návštěvník spatřit třeba i v lednu.

A jak se zoo v zimě stará o zvířata z teplých krajů? Těm většinou stačí, když mají k dispozici vytápěný prostor, kde mohou strávit noc, jinak snášejí mráz docela dobře. Jejich denní vycházky však chovatelé přizpůsobují momentálnímu stavu počasí, za mrazu jsou samozřejmě kratší. Za silnějších poklesů teplot například afričtí kopytníci zůstanou celý den ve stáji, žirafy budou doma i při zimním dešti, aby neuklouzly.

Citlivější na mráz jsou tropičtí ptáci. Papoušky a některé další tropické ptáky z takzvané Ptačí aleje jsme umístili v zázemí. Avšak ostatní papoušky z pavilonu exotických ptáků nikam nestěhujeme, jejich voliéry navazují na vnitřní ubikace. V nich budou stále k vidění, a pokud se venkovní teplota udrží patřičně nad nulou, tedy především v poledních hodinách, dostanou možnost proletět se i ve venkovní voliére.

Zvířata pocházející z mírného a arktického klimatického pásu sice upadají do zimního spánku, ale způsob, jak čelí nepříznivému ročnímu období, je velice různorodý a závisí na fyziologických potřebách a nárocích jednotlivých druhů. U obratlovců pozorujeme několik typů klidových stadií, od různých stupňů strnulosti po hluboký spánek (hibernaci), kdy životní pochody jsou téměř zcela utlumeny a tělesná teplota klesá až na pouhý 1 °C. U některých ryb či obojživelníků může tělesná teplota klesnout i pod bod mrazu – například pamlok sibiřský přežije i několikaleté zamrznutí v ledu. (Příroda tyto živočichy vybavila buněčnými tekutinami, jejichž vlastnosti lze přirovnat k známým nemrznoucím směsím.)

Typickými zimními spáči jsou ježci, i když většina ostatních hmyzožravců pro své malé rozměry a velkou energetickou náročnost fyziologických pochodů vůbec nezimuje. Ježkům v zimě klesá tělesná teplota na 1–3 °C, srdce jim tepe pouze 5x za minutu. Vyušení nebo krátkodobé oteplení přináší energetickou ztrátu, která může ohrozit život. Proto ježkům vyhovují tuhé zimy se sněhovou pokrývkou, nikoli zimy mírné. Hibernují též netopýři. Jim ale přerušení spánku tolik nevádí. Když v jejich úkrytu příliš klesne teplota, i několikrát za zimu jsou schopni nalézt si vhodnější zimoviště.

Naopak medvědi typickými zimními spáči nejsou. Do zimní strnulosti (nepravá hibernace) upadají jen v chladnějších lokalitách. Tělesná teplota klesá jen o 4–5 °C, srdeční a dechová frekvence nepatrně. Během zimy se může medvěd několikrát probrat k plné aktivitě, samice v zimě rodí mláďata. U medvědů ledních zimují většinou jen samice, které v té době také rodí.

Velice rozdílně přečkávají chladné období hlodavci. Bobr evropský vůbec nespí, na zimu si dělá zásoby potravy. Veverka obecná si udržuje v dutině teplotu kolem 10 °C, potravu si zahrabává, pak ji ale pracně hledá a někdy ani nenajde. Sysli a svišti zase hluboce spí, a to až půl roku i déle.

Druhé mládě roku: zebra Chapmanova

Druhým mládětem roku se po ovcí kamerunské, narozené 5. ledna, stala zebra Chapmanova. Zdravé silné mládě přivedla jeho matka na svět 27. 1. ve stáji výběhu Safari. V těchto dnech chodí hřebeček na vycházky na paddock, brzy jej návštěvníci uvidí ve společném výběhu s pštrosy a pakoni. Ve skupině zeber Chapmanových se naposledy objevila mláďata v létě roku 2003. Obě už v naší zoo nejsou, odeslali jsme je do jiných zahrad – jedno z nich cestovalo koncem minulého roku do Srí Lanky výměnou za levharty. Zebra Chapmanova má mezi širokými černými pruhy vyznačeny ještě tmavohnědé mezipásky. Žije dosud divoce v počtu asi 20 000 jedinců v Mozambiku, Botswaně a Zimbabwe. Lze ji poměrně často vidět v evropských zoologických zahradách, při vhodném ošetřování se i pravidelně rozmnožuje. Ačkoli pochází z tropů, mohou se silná zdravá zvířata chovat po celou zimu venku.

Zoo zve děti na maškarní bál

Zoo Brno zve širokou veřejnost na Dětský maškarní bál, který se koná v sobotu 12. února v přednáškovém sále správní budovy zoo, a to od 14 hod. Na bále vystoupí u dětí oblíbené duo Brněnské písničkové tetiny, k tanci a poslechu zahrají Noví Kaskadéři. Také letos proběhne soutěž o nejlepší zvířecí masku. Platí se jen vstup do zoo (dospělí 60 Kč, děti od 3 do 15 let polovic). *E. Stuchlík*